

Москва уонна бүтүн Русь Патриарха КИРИЛЛ
Танара үрдүкү үлэнигэр, аҕабыттарга, диаконнар, манаахтарга
уонна Нуучча Православнай Танаратын Дьиэтин бары эрэллээх оҥолоругар
Ороһуоспанан эбэрдэ суруга

Айыы Тойон туһугар тапталлаах Сибэтиилээхтэн Сибэтиилээх үрдүкү аҕабыттар,
ытык пресвитердар, диаконнар, Танараны таптыыр манаахтар
уонна күндү биир итэҕэллээхтэрбит бука бары!

Бүгүн Сибэтиэй Танара Дьиэтэ Айыы Тойоммут, Быыһааччыбыт Иисус Христос Ыраастан Ыраас Кыыс Марияттан төрөөбүт сүдү кистэлэннээх дьоро күнүн өрө көтөҕүллүүлээхтик айхаллыыр.

Айыт дьонун мунура суох таптыыр Айыы Танара бу сиргэ киһи буолан *эттэнэн-хааннанан төрөөбүтэ, барытыгар биһиги курдук буолбута, арай атына диэн аһыһыны-хараны онорботоҕо* (1 Тим. 3, 16; Евр. 4, 15). Сана төрөөбүт Кыһыл Оҕо Вифлеем күкүрүгэр сыппыта. Киһи бу аан дойдуну духуобунай сатарыйыттан, сиэр-майгы эстииттэн быһыны, өлөр өлүү кутталыттан босхолуу кэлбитэ. Айыт Танарабыт биһиэхэ улууттан улуу бэлэҕи – Бэйэтин мунура суох тапталын уонна толору олоҕу – бэлэхтиир. Биһиги Христу итэҕэйэммит, ханнык да кутталы сабырыар күүстээх эрэллэнэбит, сибэтиэй олоҕу, өлбөт үйэни ситиһэр кыахтанабыт.

Айыы Тойон бу аһыһы-хара кыпчийбыт дойдутугар сана сокуону, сана кэриэни – таптал кэриэнин – биэрээри кэлбитэ. Киһи бу дойдуга киһи буолан төрөөн олоҕорбут олоҕо, кириэскэ сору-муну көрөн өлүүтэ, килбиэннээх тиллиитэ – барыта ол сана сокуону бигэргэппитэ. "*Мин сана кэриэни аһыһа биэрэбин: бэйэ-бэйэҕитин таптаан*" (Ин. 13, 34), – Айыы Тойон бу тыллары үөрэнээччилэригэр эрэ буолбакка, өссө кинилэри нөнүө бүтүн аан дойдуга – ол саҕана да олоҕорбут, билигин да олоҕор дьонно, итиннэ кэлин биһиги кэннибиттэн кэлиэхтээх, тикэһ уһукка диэри олоҕуохтаах дьонно – бука барыларыгар туһаайан эппитэ.

Хас биирдии киһи Айыы Танара ыһырыгыгар тус олохунан хардарыах тустаах. Христос биһигини ис сүрэхтэн аһыммытын-харыһыбытын, туох баар итэҕэспитин барытын тулуйбутун курдук, биһиги эмиэ бар дьонно амарах, аһыһыга буолуохтаахпыт. Онон бэйэбит чугас хаан-уруу дьоммутунан, аймахтарбытынан эрэ мунурдаммакка, биллэн турар, туох ханнык иннинэ кинилэр тустарыгар кыһаллаахтаахпыт (1 Тим. 5, 8), доҕотторбут, биир санаалаахтарбыт эрэ тустарыгар буолбакка, Танараны итэҕэйэ илик дьонно тустарыгар эмиэ кыһаллаах тустаахпыт. Киһи аймаҕы быһыны кэлбит Айыы Тойон тапталын холобур туттамыт, биһигини күөмчүлээччилэр, атаҕастааччылар тустарыгар эмиэ үнүхтээхпит (Мф. 5, 44), норуот, Аҕа дойдуну уонна Танара Дьиэтин бүтүүнүн туһатын көрүөхтээхпит. Хас биирдии бэйэбит үтөнү онорор буоллахпытына эрэ, бу тулалыыр эйгэни саатар кыратык эмэ тупсарар кыахтаныахпыт. Оччоҕо эрэ биһиги бары бүтүүн ордук күүһүрүөхпүт. Дьин олох сыдьаайдаах сырдыгын им балай хараһа хаһан да саба халыйбатын курдук, хара дьайыы эмиэ тапталы кыайар-хотор кыаҕа суох (Ин. 1, 5).

Аҕа дойдуну историятыттан да көстөрүнэн, биһиги норуоппут, Айыы Танараҕа эрэннэҕинэ, хайдахтаах да моһоллору туоруура, араас ыарахаттартан дьонноохтооҕо босхолоноро. Онук кэрдиис кэмнэри биһиги бу ааспыт сылга бэлиэтээбиппит. Ол курдук былырыын Аймалҕантан тахсыһы – сэриинэн саба түһээччилэри үүрэн норуот биир сомоҕо буолуутун чөлүгэр түһэри 400 сылын – быраһынынныктаабыппыт.

Өбүгэлэрбит 1812 сыллаабы Аба дойду сэриитигэр Наполеону, кини бүтүн Европаны бас бэриннэрэн туран хомуммут аармыйатын кыайбыттарын 200 сылын эмиэ ылбыппыт.

Бу кэлэр 2013 сылга апостолга тэннээх сибэтиэй улуу кинээс Владимир Русь сириг сүрэхтээбитэ 1025 сылын быраанынныктыахпыт. Православнай итэбэли ылыныы биһиги норуоппут олоҕор сана эра саҕаламмытын бэлиэтиир. Былыр Киев алгыстаах томторугар сыдыайбыт сырдык, Христос кырдьыгын сырдыга, историческай Русь дойдуларын үтүө суолугар сирдиир.

Онон бу ааспыт сылбытын түмүктээн тураммыт, биһиэхэ биэрбит бары улууканнаах, баай үтүөтүн да, ыарахаттарын да иһин барытыгар Айыы Танараҕа махтаныабын. Танара Дьийэтэ чэпчэки кэми хаан да билбэтэбэ: ил-эйэ, уоскулан кэнниттэн хайаан да итэбэли тургутан көрөр кыһалжалаах кэм кыһарыйан кэлэрэ. Ол эрэри хайдахтаах да ыарахан быһыыга-майгыга Танара Дьийэтэ тылынан да, дьайыытынан да Танара кырдьыгын туоһулуур. Танара Дьийэтэ бүгүн да бу кырдьыгы туоһулаан, уопастыба барыны, баайы-дуолу экирэтэр, үүнэ-тэниинэ суох барар, бэйэтин көнүлүн хааччахтаммат, үйэлээх кырдьыгы аанһа ахтыбат, былааны билиммэт буоллабына, ол аата кини сирэрэ-майгыта сатарыйбыт, онон киниэхэ куттал суоһуур диэн сэрэтэр.

Мин эһигини барыгытын, Танара ыһырбытын курдук, тулуурдаах буоларгытыгар, барыбыт Ийэбит – Танара Дьийэтин – туһугар, Танара норуотун, төрөөбүт дойдубут тустарыгар үнэ-көрдөһө сылдьаргытыгар ыһырабын. «Норуоттар апостоллара» диэн ааты ылбыт улуу апостол эппитин хаан да үмнубакка, эһиги өрүү *«сэргэх сылдыһың, итэбэлгитин бигэтик тутуһуң, эр санааланың, халбаннаабат бөбө буолун. Тугу да гыммыккыт иһин, барытын сүрэххитинэн таптаан туран оһорун»* (1 Кор. 16, 13-14).

Бу үөрүүлээх дьоро күнүнэн эһигини ис сүрэхпиттэн эбэрдэлээн туран, сана төрөөбүт Христос Танараттан бука барыгытыгар духуобунай күүнү, чэгиэн доруобуйаны көрдөһөбүн уонна Ытык Суруйууга *Танара – Таптал* диэн бу билигин биһиги сирбитигэр төрөөбүт Айыы Тойоммут туһунан этиллибитин тус холобургутунан туоһулооххутун баҕарабыт (1 Ин. 4, 8). Аминь.

+ Кирилл

МОСКВА УОННА БҮТҮН РУСЬ ПАТРИАРХА

Христос Ороһуоспата.

2012/2013 с.

Москва